

Тореадори з Васюківки (фрагменти скорочено)

Всеволод Нестайко

Метро під свинарником. Тореадори з Васюківки. Собакевич

Дід лає онука, який разом із другом вирішив прорити метро під свинарником, а туди провалилася п'ятипудова, плямиста, як геограма карта, свиня Манюня.

Дідусь звелів хлопцям закидати яму. У Яви (від Вані — він у дитинстві так, мабуть, вимовляв) Реня вся сім'я цікава. Батько на скрипці грає, корову звуть Контрибуція, а дід Варава — найвлучніший мисливець. Мати — депутат райради, ланкова кукурудзоводів. Якось Ява посварився із своєю молодшою сестричкою Яришкою, ударив її, а та, замість плакати, розкричалася, що він ганьбить їхню маму-депутата. То ж Яві нічого не залишалося, як із соромом утекти. Взагалі-то у Яви характер тільки такий! Він усе вигадував різні штуки заради слави.

Одного разу Ява запропонував провести бій биків. Колгоспний бугай для цього не підходив — його сам зоотехнік боявся, цап Жора — весь час мекекече, з-за цього можна й оплесків не почути. Вирішили, що в бою з тореадором братиме участь корова Контрибуція.

Довго хлопці по черзі махали перед носом у корови килимком, штовхали, тягли за вуха — вона не приймала бій. Ява розізлився й боляче вдарив Контрибуцію ногою по губі. І раптом... опинився високо в небі. Коли приземлився, одразу помчав до ставка, а за ним — розлючена корова. Півгодини хлопці мокли в брудній калабані, поки Контрибуція не заспокоїлася.

Недовго журяться хлопці, Ява пропонує зробити підводного човна із старої плоскодонки.

Коли хлопці проходили мимо старого колодязя, крикнули в глибину. Звідти почулося собаче скімлення. Почали сперечатися, хто полізе. Ява наполіг, що він. Відв'язали козу, взяли мотузку й один спустився на дно. Павлуша ледь витяг товариша з маленьким цуценям на руках, якого одразу ж назвали Собакевичем. Дуже лаяли того, хто вчинив так жорстоко з тваринкою.

Стихійне лихо

Одного разу Ява прокинувся й відчув тривогу. Виявилося, що річка від дощів піднялася, прорвала греблю й тепер заливає село вниз. Батьки й дід збираються на допомогу, а хлопцеві пропонують залишитися вдома з молодшою сестричкою. Ява ледве впросився з ними.

Здалеку чувся тривожний гомін. Кричали жінки, ревла худоба, вили собаки. Люди виносили домашні речі. Трактор і машини загрузли в багнюці, лише світили фарами. Дядьки посеред вулиці збивали пліт.

Ява кинувся допомагати вантажити хатні речі на вози. Раптом почувся жіночий

крик про поміч. Люди лаяли тракториста, який застряг, той собі кричав, що тут і танком не пройде. І Ява раптом згадав про військову частину, яка розміщувалася неподалік, про їхні танки — амфібії. Вирішив, що він поїде на велосипеді й покличе військових на допомогу.

Їхати по грязюці було важко. Часто доводилося пхати велосипеда поперед себе. Вітер збивав з ніг, кидав у болото. А раптом навчання не закінчилося, і в таборі нікого немає? Тривога роздирала серце хлопця, але він уперто просувався вперед, чуючи лише оте чиєсь розпачливе "рятуйте". Йому не було страшно, він щосили тиснув на педалі, обминаючи ямки, горбочки та пеньки.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Весела і дотепна повість В. Нестайка розповідає про вірну хлоп'ячу дружбу, про фантазії, мрії, витівки двох хлопців — Яви та Павлуші, які мають добрі серця й у вирішальні, відповідальні хвилини виявляють свою доброту, милосердя і навіть сміливість.